

Журба Ігор
Завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Хмельницький національний університет
м. Хмельницький
Дмитро Васильківський
Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин,
Хмельницький національний університет
м. Хмельницький

ВПЛИВ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ НА РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Сьогодні Україна та весь світ постали перед значними викликами, адже вторгнення росії в Україну лягають важким тягарем на світову економіку, російсько-українська війна має значний вплив на туристичну галузь в Україні та світі. Згідно з Всесвітньою туристичною організацією (ВТО), світові надходження від туризму у 2022 році зменшились на 14 млрд доларів у зв'язку з війною між росією та Україною [1].

Особливо це стосується найбільш постраждалих зон України, таких як Донецька і Луганська області, Крим і Севастополь, АР Крим, а також на південному сході Херсонської області, куди не можна подорожувати через загострення конфлікту [1].

Початок повномасштабного вторгнення змусив українців майже повністю забути про туризм. Замість подорожей поїздки за кордон стали вимушеними.

З перших днів війни туристична індустрія України зазнала суттєвих втрат. Значна частина зарубіжних туристів, які планували подорожі до України, відмовилася від поїздок у зв'язку зі зростанням ризику для своєї безпеки. Також значно зменшилася кількість внутрішніх туристів, які боялися відвідувати зону конфлікту.

Проте, за словами голови Держтуризму України Мар'яни Орбеладзе, попри все це, туризм в Україну не зникає повністю. Вона розповіла про нові напрями розвитку туризму в Україні – це еко-, культурний і гастротуризм [2].

Для фахівців змінився фокус уваги, адже потрібно було вирішувати нагальні питання.

По-перше, критично важливо було допомогти тисячам туристів, що застрягли за кордоном. Одразу почались перемовини з іноземними партнерами щодо пільгових умов розміщення.

По-друге, були запуснені процеси всередині країни, щоб забезпечити евакуацію людям із зони бойових дій. Багато працівників галузі й самі були вимушені покинути своє місце проживання.

А після того, як люди змогли потрапити до відносної безпеки, постало питання, як відновити діяльність. Усім ставало зрозуміло, що війна – це нова

реальність, а економіка має працювати навіть у таких умовах. Нещодавно Державне агентство розвитку туризму вийшло з обнадійливим повідомленням – подорожі в країні продовжуються й під час війни.

Актуальним також залишається замовлення наземного обслуговування – громадяни, які опинились в Європі бронюють готелі й обслуговування в українських туроператорів та добираються до місця відпочинку самостійно.

З точки зору бізнесу, цих замовлень достатньо лише для часткового покриття звичних обсягів подорожей. Щоб вийти на повне завантаження українські туроператори шукають нові шляхи розвитку й поступово вивчають європейський ринок, а також можливості інших країн.

У найбільшій зоні ризику – європейський туризм. І мова не лише про Східну Європу, в якій безпосередньо триває війна, а й про весь континент в цілому. Головна причина полягає у питанні безпеки. Російська збройна агресія змушує туристів – зокрема, з інших континентів – задумуватись над доцільністю подорожей до Європи. Саме тому вони все частіше вибирають безпечніші альтернативні варіанти.

Цілком зрозуміло, що всі міжнародні логістичні маршрути, які проходять через територію України, зараз не функціонують. Втім український ринок – не єдиний, що постраждав від цієї війни. Згідно з даними Eurocontrol, які опублікувала на своєму сайті ВТО, на певних європейських напрямках після 24 лютого спостерігається падіння кількості рейсів, порівняно з аналогічним періодом 2021 року. Так, наприклад, кількість рейсів у Молдові впала на 69%, у Словенії на 42%, у Латвії на 38%, а у Фінляндії на 36% [3].

Саме відновлення функціонування галузі слід розпочати з регіонів, які найменше постраждали від війни. Це дозволить сформувати першочергову основу для прийому туристів. Інвестиційні потоки мають рухатися від Заходу на Південь і на Схід: від Львова до Одеси та Києва, а далі – в інші регіони після відновлення усієї необхідної інфраструктури та розмінування територій.

Попри вищесказане, актуальні події все ж не є визначальною умовою розвитку туризму. Нею лишається різноманіття рекреаційних ресурсів, якими Україна володіє в достатній мірі, і відповідних послуг. Власне, це найперше, на що звертає увагу пересічний мандрівник. Ймовірно, нам ще доведеться вдосконалювати вцілілий туристичний арсенал і, звісно ж, відбудовувати зруйнований.

Перелік використаних джерел:

1. Артюх К. Вплив російсько-української війни на туристичну галузь в Україні та світі: що нас чекає в майбутньому. Delo.ua. 2022. URL: <https://delo.ua/opinions/vpliv-rosiisko-ukrayinskoji-viini-na-turistichnu-galuz-v-ukrayini-ta-sviti-shho-nas-cekaje-v-maibutnyomu-405634>.
2. Барвінок Н. В. Перспективи розвитку воєнного туризму на території України після закінчення російсько-української війни. The actual problems of regional economy development. 2022. 2(18). С. 206–217.
3. Кириченко С. Подорожі та війна: якою буде туристична індустрія після перемоги. Економічна правда. 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/07/21/689436/>.